

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

Toidu märgistamise nõuded

Hellika Kallaste
toiduohutuse osakonna nõunik

04.04.2024

1

Mõisted

Toidualane teave - igasugune toidu kohta antav teave, mida esitatakse tarbijale ükskõik millisel viisil (nt müügipakendil, reklaamlehel, tootja veebilehel, e-poes, suuliselt kaupluses jne)

Kohustuslik toidualane teave - kohustuslikud üksikasjad, mida tuleb tarbijale esitada

Märgistus - kõik toiduga seonduvad sõnad, laused, kaubamärgid, tootemarginimetused, pildid, sümbolid ja muud andmed, mis on esitatud toote pakendil, etiketil või kaelasildil

2

Toidu märgistamise põhinõuded

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr [1169/2011](#)

3

Täiendavad märgistamise nõuded

Koostis- ja kvaliteedinõuded ([vt lisaks](#))

nt kakao- ja šokolaaditooted, mesi, mahlatooted, moos

Toidugrupipõhised erinõuded ([vt lisaks](#))

nt uuendtoit, toidulisandid, eritoit

Turukorralduse määrusest tulenevad erinõuded ([vt lisaks](#))

nt värsked puu- ja köögiviljad, kalapüügi- ja vesiviljelustooted, piim ja piimatooted

4

Vastutus

Toidualase teabe eest vastutab toidukäitleja (nt tootja, valmistaja, pakendaja), kelle (äri)nime all toitu turustatakse. EL-i imporditud toidu puhul on vastutajaks EL-i turule importija.

Toidukäitlejad, kes muudavad toidule lisatavat teavet, vastutavad tehtud muudatuste eest.

5

Toidualase teabe esitamise põhinõuded

Määruse nõuded kehtivad järgmiste toitude suhtes:

- **tarbijale ette nähtud toit** (nii müügapakendis kui ka müügapakendisse pakendamata toit (sh toitlustusettevõtete pakutav toit))
- **toitlustusettevõtetele tarnimiseks ette nähtud toit**

Määruse nõuded kehtivad ka siis, kui toitu müüakse veebi, telefoni või muude sidevahendite vahendusel ehk kaugmüügi korras.

6

Eksitamise keeld

Toidu kohta antav teave ei tohi olla tarbijat eksitav

- ei tohi eksitada toidu olemuse, omaduste, koostise, koguse, päritolu jms osas
- ei tohi omistada mõju, mida sellel toidul tegelikult ei ole
- ei tohi viidata haigusi vältida aitavatele, leevendavatele või ravivatele omadustele
- ei tohi esitada toitumis- ja tervisealaseid väiteid, kui need ei ole lubatud või on vastuolus nõuetega

Tarbijale esitatav teave peab olema täpne, selge ja kergesti mõistetav

NB! Põhimõtted kehtivad ka toidu reklaamile ja toidu esitlemisele (nt messid, laadad)

7

Keelenõuded

Eestis turustatava toidu märgistusel esitatav kohustuslik toidualane teave peab olema eesti keeles.

Keelenõuet ei pea täitma, kui esitatav teave on teises keeles või muul viisil esitatuna tarbijale arusaadav, näiteks:

- laialt kasutusel olevad võõrkeelsed toidu nimetused (nt *hot dog*, *quiche*, *cappuccino*)
- lühend NRV (*nutrient reference value*), kui on olemas lühendi eestikeelne selgitus – täiskasvanu võrdluskogus
- käitleja nimes ja aadressis sisalduvad võõrkeelsed sõnad
- alkohoolse joogi tarbijapakendi märgistus võib olla võõrkeelne, kui kauba müügil võimaldatakse eestikeelset teavet

8

Kohustusliku teabe asukoht

Kohustuslik teave esitatakse pakendil või pakendile lisatud märgistusel

Kohustuslik teave peab olema:

- silmatorkavas kohas hästi nähtav
- selgesti loetav
- vastupidav ja kulumiskindel
- piisava tähemärgisuurusega

Kohustuslikku teavet ei tohi mingil viisil peita ega varjata.

9

Teabe loetavus

Kohustuslik teave peab olema selgesti loetav

Näited loetavust mõjutavate tegurite kohta:

- teabe asukoht (nt koogikarbi põhja all vs küljel)
- teabe paigutus (nt ringjalt vs horisontaalselt)
- teksti ja muu tausta vaheline kontrastsus
- pakendimaterjali pinnaomadused
- kirjatüüp
- tähemärgisuurus

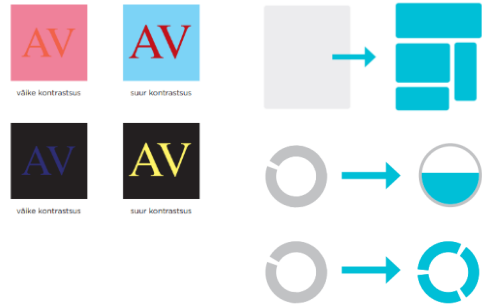
10

Märgistuse loetavuse ja teksti paigutuse hea tava

Pakendi disaini, teksti nähtavuse ja loetavuse teemad

Leitav toidu märgistamise e-käsiraamatus:
<https://toiduteave.ee/margistamine/>

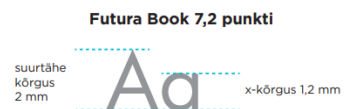

11

Minimaalne kirjasuurus

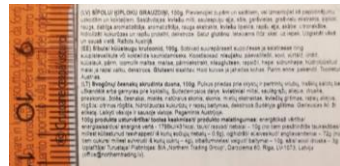
Kehtib kohustuslikule toidualasele teabele

- väikse tähe kõrgus (x-kõrgus) minimaalselt 1,2 mm

Kui pakendi suurima külje pindala on alla 80 cm²

- väikse tähe kõrgus minimaalselt 0,9 mm

NB! Importtoodetele lisatavad eestikeelsed märgistused peavad olema samuti loetavad

12

Märgistusel nõutud teave

Märgistuse koostamise alus

- Retsept
- Tehnoloogiline skeem
- Toidualane teave tarnijalt, spetsifikatsioonid

13

Märgistusel nõutud teave

Andmed märgitakse sõnade ja numbritega

- Toidu nimetus
- Toidu koostisosade loetelu
- Allergiat või talumatust põhjustavad koostisosad
- Teatud koostisosa(de) kogus (%)
- Netokogus
- Säilimisaeg
- Toidu säilitamise ja/või kasutamise eritingimused (nt „säilitada kuivas ja jahedas”)

14

Märgistusel nõutud teave

- Toidukäitleja andmed: (äri)nimi ja aadress
- Info toidu päritolu kohta (kui see on nõutud või kui selle info puudumine võib eksitada)
- Tarvitusjuhised (kui tarbija ei pruugi teada, kuidas toitu valmistada või serveerida)
- Toitumisalane teave
- Alkohoolse joogi etanoolisisaldus, kui see on üle 1,2 % vol

Andmeid võib täiendada piltkujutiste või sümbolitega

15

Samas vaateväljas teabe esitamine

Vaateväli – pakendi kõik sellised pinnad, mis on loetavad ühest vaatepunktist

Märgistusel tuleb samas vaateväljas esitada:

- Toidu nimetus
- Netokogus
- Alkohoolse joogi etanoolisisaldus

16

Väikestele pakenditele kehtivad erandid

Pakendi suurima külje pindala	Erand
Kuni 80 cm ²	Minimaalne kirjasuurus 0,9 mm
Kuni 25 cm ²	Toitumisalast teavet ei pea esitama
Kuni 10 cm ²	Pakendil on nõutud vaid toidu nimetus, allergiat või talumatust põhjustavad koostisosad, netokogus ja säilimisaeg. Koostisosade loetelu esitatakse teiste vahendite kaudu. Sama vaatevälja nõuet ei kohaldata.

17

Pakendi suurima külje pindala leidmine

Ruudukujuline külg (külje pikkus = a)	$a \times a$
Ristkülikukujuline külg (küljed pikkusega a ja b)	$a \times b$
Kolmnurgakujuline külg	alus $\times$ kõrgus : 2
Kerakujuline pakend	$\pi \times \text{diameeter}^2 ; \pi = 3,14$
Silindrikujuline pakend NB! Pudeli/konservikarbi puhul arvestatakse vaid silindrilist osa, mitte kaela, kaant, põhja ega kumeraid osi.	$2\pi \times \text{raadius} \times \text{kõrgus}$ (silindri küljepindala ilma põhjadeta)

18

Toidu nimetus

Toidu nimetuse eri liigid:

1. **Seaduslik nimetus** (nt piim, juust, šokolaad, mesi, mahl)
(toit peab vastama teatud koostis- ja kvaliteedinõuetele)
2. **Üldtuntud nimetus** (nt kali, müsli, liivarõngas, vastlakukkel)
(kasutatakse seadusliku nimetuse puudumise korral)
3. **Kirjeldav nimetus** (nt seemnetega sepik, kohupiimakook kirssidega)
(kasutatakse üldtuntud nimetuse puudumise korral)

Kaubamärk (nt Snickers, Twix) ega **väljamõeldud nimetus** (nt Smuuti) ei asenda toidu nimetust

19

Nimetusele lisatavad kohustuslikud andmed

- Täiendavat infot toidu **füüsikalise oleku** või **eritöötuse** kohta tuleb anda juhul, kui sellise info puudumine võiks tarbijat eksitada
„pulbristatud“, „suitsutatud“, „külmkuivatatud“ jms
- Teatavatesse gaasidesse pakendatud toidud: „**pakendatud gaasikeskkonda**“
- Kui toit sisaldab magusainet, siis mäрге „**magusaine(te)ga**“
- Kui toit on olnud enne müüki külmutatud ja seda müüakse sulatatult, peab nimetuse juures olema mäрге „**sulatatud**“
- Kui vorstitoote kest ei ole söödav, siis tuleb see ära märkida:
nt „**mittesöödavas kestas**“
- Lisatud kofeiiniga toidud
- ...

20

Toidu koostisosade loetelu

Toidu koostisosad – kõik toidu tootmisel/valmistamisel kasutatavad ained või tooted

- Toidu koostisosade loetelus peavad kajastuma kõik toidu koostisosad
- Loetelule eelnev pealkiri peab sisaldama sõna „koostisosad“
- Koostisosad märgitakse kaalu alusel (alanevas järjestuses)
- Koostisosad, mille sisaldus valmistootes on alla 2%, võib esitada suvalises järjestuses muude koostisosade järel
- Koostisosad esitatakse täpse nimetusega, kuid teatud juhtudel võib kasutada toidugrupi nimetust (nt jahu, taimsed õlid)
- Liitkoostisosa (koosneb mitmest koostisosast) koostisosad tuleb samuti esitada
- Allergiat või talumatust põhjustavad ained tuleb teistest koostisosadest eristada

21

Koostisosa koguse (%) esitamine

Teatud juhtudel tuleb esitada koostisosa(de) kogus (%)

Kogus tuleb esitada koostisosade loetelus, toidu nimetuses või kohe pärast nimetust, kui:

- koostisosa on esitatud nimetuses või seostatav nimetusega
nt „Singi-juustupitsa“ → sink x% ja juust y%
- koostisosa rõhutatakse sõnaliselt, pildina või graafiliselt
nt märgistusel eraldiseisev sõna „kukeseentega“ + pilt kukeseentest
- koostisosa on põhiline toidu iseloomustamiseks ja eristab seda muudest nimetuse või välimuse poolest sarnastest toitudest
nt martsipan → mandlid x%

<https://www.entover.eu/foodes/vastatuid>
(juustid)/trite-vastatuid-juust-kukeseentega-200-g/

22

Koostisosa koguse arvutamine

Töötlemise tõttu niiskust kaotanud toidud

- koostisosa koguse arvutamisel lähtutakse toidu valmistamiseks kasutatud koostisosa kogusest
- koostisosa kogus esitatakse massiprotsendina valmistoote massist
nt mustikakook – lisatud mustikamoosi kogus valmistoote massist (%)

Koostisosa(de) protsentuaalne kogus ületab 100% valmistoote massist

- % asemel esitatakse 100 g valmistoote valmistamiseks kasutatud koostisosa(de) kogus(ed) massiühikutes
nt 100 g vorsti valmistamiseks on kasutatud 165 g sealiha

23

Koostisosa kogust ei ole vaja märkida

- Ühest koostisosast koosnevad toidud
- Koostisosa vedelikuta netokaal on märgistusel esitatud (nt virsikud siirupis)
- Koostisosa kasutatakse väikeses koguses maitsestamiseks (nt paprikamaitseelised krõpsud, kaneeliküpsised, küüslauguleivad)
- Nimetuses esitatud koostisosa ei mõjuta tarbija valikut, sest koguseline varieerumine ei ole oluline toidu iseloomustamisel, eristamisel (nt sojakaste, meeõlu, soolapulgad)
- Koostisosa kogus on nõutud teistest nõuetest tulenevalt (nt kakao- ja šokolaaditooted)
- Puu- ja köögiviljade, marjade ning seente segude ja maitsetaimede ning vürtside segude puhul, kus ükski koostisosa koguseliselt ei domineeri
- ...

24

Liitkoostisosa

Nt moos, šokolaad, tomatikaste

Liitkoostisosa esitamiseks lõpptoote koostisosade loetelus on kaks võimalust:

1. Liitkoostisosa koostisosad võib esitada üldises loetelus vastavalt nende sisaldusele lõpptootes:
Koostisosad: **nisu**jahu, vesi, **juust**, tomat, paprika, sibul, sool, vürtsid ja maitsetaimed.
2. Liitkoostisosa võib koostisosade loetelusse kanda **oma nimetuse all**, üldise kaalu alusel:
Koostisosad: **nisu**jahu, **tomatikaste** (tomat, paprika, sibul, vürtsid), vesi, **juust**, sool, maitsetaimed.

25

Allergiat/talumatust põhjustada võivad ained või tooted

- gluteeni sisaldavad teraviljad: **nisu, rukis, oder, kaer**
- luupiin
- koorikloomad
- kala
- molluskid
- maapähklid + erinevad pähklid
(mandlid, sarapuupähklid jne)
- seesamiseemned
- sojaoad
- piim
- muna
- seller
- sinep
- vääveldioksiid ja sulfitid

Eranditeks on tooted, mis on saadud küll allergeenist, kuid mida on tugevalt töödeldud ja seetõttu tõenäoliselt ei põhjusta enam allergiat, nt nisul põhinevad glükoosisiirupid

26

Allergeenide esitamine

Allergeenid tuleb esitada **koostisosade loetelus eristuvalt** (kasutades nt kirjastiili, kirjasuurust).

- viidata tuleb allergeeni täpsele nimetusele, vajadusel tõstetakse esile toidu nimetuse juures, nt kamut (nisu) või tilaapia (**kala**)

Kui koostisosade loetelu puudub või kui koostisosade loetelu ei pea esitama (nt pakendi suurima külje pindala kuni 10 cm²):

- allergeenid tuuakse välja sõnaga „sisaldab” → nt „sisaldab sulfiteid” (ei pea trükitehniliselt eristama)

NB! Sõltumata koostisosade esitamise eranditest, tuleb allergeenid alati näidata

Näide:

Koostisosad: suhkur, **MUNA**valgemass, maisitärklis, veiniäädikas, lõhna- ja maitseained (sh **MANDEL**)

27

Allergeenide esitamine

Allergeenide esiletõstmine pole vajalik

- toidu nimetus viitab selgelt allergeenile ja koostisosade loetelu esitamine pole nõutud

„Või” → ei pea esitama „sisaldab piima”

„Munaliköör” → ei pea esitama „sisaldab muna”

28

Toidugrupi nimetuste kasutamine

Teatud koostisosi võib tähistada konkreetse nimetuse asemel toidugrupi nimetusega

Näiteid toidugrupi nimetustest:

- kala (kõik kalaliigid, kui nimetus ja esitusviis ei viita konkreetsele kalaliigile)
- taimsed rasvad ja õlid
- jahu
- vürtsid või vürtside segu ja maitsetaimed või maitsetaimede segu
- kuivikupuru

Allergeenid tuleb esitada ka siis, kui kasutatakse toidugrupi nimetust:

Nt maitsetaimed (sh **seller**); kuivikupuru (**nisu**)

29

Maitsetaimed ja vürtsid

Maitsetaimede (nt basiilik, majoraan, tüümian) puhul üldnimetuse „maitsetaim(ed)” või „maitsetaimede segu” kasutamine

- toidus sisalduvad maitsetaimed ei ületa 2% toidu kaalust

Vürtside (nt must pipar, nelk, koriander, kaneel) puhul üldnimetuse „vürts(id)” või „vürtside segu” kasutamine

- toidus sisalduvad vürtsid ei ületa 2% toidu kaalust

30

Koostisosade esitamisega seotud erandid

Koostisosad, mille sisaldus valmistoidus on alla 2%, võib esitada vabas järjekorras muude koostisosade järel

Vesi

- kantakse loetelusse kaalujärjestuses, nagu nad sisalduvad valmistootes (lisatud vee kogus = valmistootes kogus – muude koostisosade kogus)
- lisatud vett ei pea koostisosana esitama, kui selle sisaldus valmistootes ei ole üle 5%
NB! Erand ei kehti liha, lihavalmististe, töötlemata kalandustoodete ja töötlemata kahepoolmeliste molluskite suhtes

31

Koostisosade loetelu ei pea esitama

- Värsked (koorimata, tükeldamata jne) marjad, puu- ja köögiviljad, sh kartulid, seened
- Karboniseeritud vesi
- Fermentitud äädikad, mis on saadud ühe põhisaaduse töötlemisel ja tingimusel, et ühtegi muud koostisosa ei ole lisatud (nt õunaäädikas õuntest)
- Juust, või, hapupiimatooted, mis sisaldavad vaid piimatooteid, tootmiseks vajalikke toiduensüüme, mikroorganismide kultuure ja juustu puhul lisaks valmistamiseks vajalikku soola
- Ühest koostisosast koosnev toit, kui toidu nimetus on sama mis koostisosa nimetus või toidu nimetus võimaldab koostisosa olemuse eksimatult kindlaks määrata (nt nisujahu, suhkur)
- Joogid, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi

32

Teatud komponentide väljajätmine

Koostisosade loetelus ei pea esitama järgmisi komponente:

- tootmisprotsessi käigus ajutiselt eraldatud ning hiljem uuesti lisatud koostisosa komponendid (nt mahla tootmisel ajutiselt eraldatud viljaliha, mis on hiljem uuesti lisatud)
- lisaained ja toiduensüümid (liitkoostisosast üle kandunud), millel puudub tehnoloogiline funktsioon lõpptootes (nt maitseainesegust kartulisalatisse üle kandunud paakumisvastane aine)
- kandeained (nt kookosõli lõhna- ja maitseainete viimiseks toitu)
- abiained (nt ensüüm pektinaas, mida kasutatakse mahla tootmiseks; vormi määrimiseks kasutatav rasvaine)
- vesi, mida kasutatakse kontsentreeritud või veetustatud koostisosa taastamiseks või vedela keskkonna puhul, mida tavaliselt toiduks ei tarbita (nt marinaadi valmistamiseks kasutatud vesi)

33

Lisaainete esitamine

Lisaainete tähistus:

1. Rühmanimetus (nt kergitusaine, emulgaator, paksendaja)
2. Lisaaine täpne nimetus või E-number
Nt emulgaator: rasvhapete mono- ja diglütseriidid; magusaine E 951

Allergiat põhjustavad lisaained tuleb esitada nimetusega, üksnes E-numbri esitamine ei ole piisav.

Nt **sulfitid**, lüsoosüüm (**munast**)

34

Lisaainete esitamine

Kui toit sisaldab magusaineid või teatud toiduvärve, siis on vajalik lisateabe esitamine:

magusainet/magusaineid	„Magusaine(te)ga“
lisatud suhkrut/suhkruid ja magusainet/magusaineid	„Suhkru(te) ja magusaine(te)ga“
aspartaami või aspartaam-atsesulfaamsoola	„Sisaldab aspartaami (fenüülalaniini allikas)“, kui on esitatud ainult E-numbriga „Sisaldab fenüülalaniini allikat“, kui on esitatud täpse nimetusega
toiduvärve E 110, E 104, E 122, E 129, E 102, E 124	„võib avaldada kahjulikku mõju laste aktiivsusele ja tähelepanuvõimele“
polüoole üle 10%	„Üleliigne tarbimine võib põhjustada kõhulahtisust“

35

Lõhna- ja maitseainete esitamine

Tähistus:

- „lõhna- ja maitseaine(d)“ või esitatakse veelgi täpsema nimetuse või kirjeldusega (nt maasika lõhna- ja maitseaine, paprikaekstrakt, piparmündi eeterlik õli)
- „suutsutuspreparaat“ või „suutsutuspreparaadid“ või vastav nimetus koos viitega lähtematerjalile (nt pöökpuust toodetud suutsutuspreparaat)

Aroom(id), aroomaine(d), lõhnaaine(d), naturaalsed maitseained jms ei sobi!

NB! „Looduslik“ võib lõhna- ja maitseaine kirjeldamiseks kasutada kindlatel juhtudel

NB! Kui toidule lisatakse lõhna ja/või maitse andmiseks üksnes lõhna- ja maitseainet, peab toidu nimetuses kasutama sõnalõppu „-maitseaine“ (nt pähklimaitseaine kreem)

36

Netokogus

Netokoguse väljendamine

- Vedelad tooted: mahuühikud (cl, ml, l)
- Muud tooted: massiühikud (g, kg)

Netokogust ei pea esitama

- tükikaupa müüdav toit (tükide hulk peab olema selgelt nähtav), nt munad, tükikaupa müüdavad puuviljad
- toit, mille netokogus on alla 5 g või 5 ml (vürtside ja maitsetaimede suhtes ei kehti)
- toit, mille maht või kaal võib oluliselt väheneda ning mida müüakse tükikaupa või kaalutakse ostja juuresolekul, nt saiakesed, pirukad
- suhkrutooted (nt suhkur, glükoosisiirup), mille mass on alla 20 g

37

Säilimisaja märgistus

1) Pikema säilimisajaga toidud – minimaalse säilimisaja tähtpäev

„Parim enne ...” või „Parim enne ... lõppu”

säilimisaeg **kuni 3 kuud**:
kuupäeva täpsusega,
nt „Parim enne 01.02”

säilimisaeg **enam kui 3 kuud**:
piisab kuust ja aastast (3-18 kuud) või üksnes aastast
nt „Parim enne 11.2023 lõppu”

2) Kiiresti riknevad toidud – tarvitamise tähtpäev

„Kõlblik kuni ...”

kuupäeva täpsusega,
nt „Kõlblik kuni 01.02”

38

Säilimisaja tähtpäeva esitamine

1) **Sõnade** „parim enne“, „parim enne ... lõppu“ või „kõlblik kuni“ **juures**

nt „Parim enne 01.02”

„Parim enne 01.2023 lõppu”

2) Kui **mujal märgistusel**, siis vastava märke juures peab olema **viide** tähtpäeva **asukohale**

nt „Parim enne: vaata kaanelt”

Vajadusel järgneb nendele andmetele säilitamistingimuste kirjeldus → Nt „säilitada kuivas ja jahedas”

NB! Säilitamistingimuste kirjeldus on „kõlblik kuni” puhul kohustuslik

Säilitamistingimusi võib täiendada kasutamistingimustega → Nt „Pärast avamist tarbida 5 päeva jooksul”

39

Külmutamise tähtpäev

Nõutud külmutatud liha, lihavalmististe ja töötlemata kalandustoodete märgistusel

Külmutamise tähtpäeva esitamine

1) Märge: „külmutatud ...”

2) Tähtpäev või viide tähtpäeva asukohale märgistusel

Tähtpäev: päev.kuu.aasta → Nt „külmutatud 25.02.2022”

NB! Külmutatud toidu nimetuse juures on lubatud kasutada sõnu „külmutatud” või „sügavkülmutatud”, kuid külmutamise tähtpäevaga koos tohib kasutada üksnes sõna „külmutatud”

40

Päritolu märkimine

al 01.01.2025 päritoluriik (2023/2429):

nt teatud kuivatatud puuviljad, kuivatatud viigimarjad, kuivatatud viinamarjad, metsaseened, kapparid, pähklid, safran jm

Toidu päritolu esitamine on nõutud:

- teatud toitude puhul
(nt veise-, sea-, lamba-, kitse- ja kodulinnuliha, kala, mesi, oliiviõli, puu- ja köögiviljad)
- kui päritolu puudumine võib tarbijat eksitada

Päritolu märkimiseks näidatakse päritoluriigi nime (nt Eesti) või lähtekohta (nt Saaremaa)

- riigikoodide (nt EE, LV) esitamine ei ole piisav
- lubatud on üldtuntud lühendite kasutamine (USA, UK, EL)

[Toidu põhikoostisosa päritolu esitamine](#) on vajalik, kui toidu päritoluriik või lähtekoht on märgitud, kuid see erineb toidu põhilise koostisosa päritolust

41

Toitumisalane teave

Tuleb esitada 100 g või 100 ml kohta kindlas järjekorras [tabeli kujul](#) (pealkiri võib olla vabalt valitud sõnastuses).

[Kohustuslikud elemendid:](#)

energiasisaldus (kJ/kcal)

rasvad, (g)

millest küllastunud rasvhapped (g)

süsivesikud, (g)

millest suhkrud (g)

valgud (g)

sool (g) (arvutatakse toidu üldise naatriumisisalduse põhjal (sool = naatrium x 2,5))

Keskmsed väärtused võivad põhineda laborianalüüsidel või arvutustel, nt TAI Nutridata rakenduste hulka kuuluv [toote arvutus- ja andmesisestusprogramm](#)

42

Toitumisalane teave

Kohustuslikele elementidele lisaks võib esitada:

- monoküllastumata rasvhapped (g),
- polüküllastumata rasvhapped (g)
- polüoolid (g)
- tärklis (g)
- kiudained (g)
- vitamiinid ja mineraalained (µg või mg) ➡ NB! Vitamiine ja mineraalainete sisaldust võib esile tuua, kui neid esineb tootes [märkimisväärses koguses](#)

NB! Loetelu on lõplik, sellesse ei või lisada muid aineid

43

Toitumisalane teave

Vitamiinide ja mineraalainete märkimisväärsed kogused

- 7,5% päevasest võrdluskogusest 100 ml joogi kohta
- 15% päevasest võrdluskogusest 100 g või 100 ml toidu (v.a joogi) kohta
- 15% päevasest võrdluskogusest ühte portsjonit sisaldava pakendi kohta

Sisaldus esitatakse võrdluskoguse protsendina 100 g või 100 ml kohta

Näide:

Vitamiin D (võrdluskogus 5 µg) esile toomine leiva märgistusel:

Selleks et vitamiin D sisaldust esile tuua, peab seda 100 g leivas sisalduma vähemalt 15% võrdluskogusest ehk 0,75 µg

44

Toitumisalane teave

Toitumisalast teavet võib esitada/väljendada lisaks 100 g / 100 ml kohta:

- portsjoni või tarbimisühiku kohta (portsjoni või tarbimisühiku suurus peab olema esitatud toitumisalase teabe vahetus läheduses)
- protsendina võrdluskogusest 100 g või 100 ml toote või ühe portsjoni või tarbimisühiku kohta

TOITUMISALANE TEAVE / NUTRITIONAL VALUE PER	100 g	~10,5 g (1 tk / pc.)	% RI* 10,5 g
energiasisaldus / energy (kJ/kcal)	2355 / 565	247 / 59	3 %
rasvad / fat	37 g	3,9 g	6 %
millest küllastunud rasvhapped / of which saturates	20 g	2,1 g	11 %
sisivesikud / carbohydrate	48 g	5,0 g	2 %
millest suhkrud / of which sugars	47 g	4,9 g	5 %
valgud / protein	8,9 g	0,9 g	2 %
sool / salt	0,14 g	0,02 g	<1 %

võrdluskoguse tähistust „RI”
võib kasutada, kui see on lahti
seletatud

*Keskmise täiskasvanu võrdluskogus (8400 kJ/2000 kcal). Reference intake of an average adult (8400 kJ/2000 kcal).
Pakendis on ~33 tüüki. В упаковке ~33 шт. The packaging contains ~33 pieces.

Teatud osa toitumisalasest teabest võib korrata ka pakendi esiküljel:

- energiasisaldus või energiasisaldus + rasvad, küllastunud rasvhapped, suhkrud, sool

45

Toitumisalase teabe esitamise erandid

Toitumisalast teavet ei pea esitama järgmistel toitudel:

- töötlemata tooted, mis koosnevad ühestainsast koostisosast või koostisosade grupist (nt mesi, muna, fileeritud kala, (sea)hakkliha, (nisu)jahu)
- maitsetaimed, vürtsid või nende segud
- toit, mis on pakendatud pakendisse/mahutisse, mille suurima külje pindala on alla 25 cm²
- toit (sh käsitööna valmistatud toit), millega tootja varustab väikeses koguses vahetult lõpptarbijat või kohalikku jaemüüjat, kes müüb lõpptarbijale)
- ...

46

Etanoolisisaldus

Etanoolisisaldus tuleb esitada jookide puhul, mille etanoolisisaldus on üle 1,2 % vol

- Ühikuks mahuprotsendid („% vol“)
- Eelneka võib sõna „alkohol“ või lühend „alk“ või „alc“
- Etanoolisisaldus esitatakse ühe kümnendkoha täpsusega (nt 1,3 % vol)

47

Partii tähistamine

Toidupartii tähistus võimaldab määrata, millisest partiist toit pärineb

- Partii määrab ja tähistab pakendil tootja, töötaja, valmistaja, pakendaja või EL liikmesriigis asutatud müüja, kes seda toitu esimesena müüb
- Partii tähistusele eelneb täht „L“, v.a juhul, kui partii tähistus on muust teabest selgelt eristatav

Partii tähistust ei pea esitama, kui

- toidu säilimisaja tähtpäev sisaldab vähemalt päeva ja kuud
- pakendi suurim külge on alla 10 cm²
- ...

48

Vabatahtlik toidualane teave

Ka vabatahtlikult esitatav teave, sh turundusliku sisuga teave ei tohi tarbijat eksitada

NB! Vabatahtlikku toidualast teavet ei esitata nii, et see piiraks kohustusliku toidualase teabe jaoks olemasolevat pinda.

Vabatahtlikult antava teabe, nagu näiteks toitumis- ja tervisealaste väidete kohta tähemärgisuuruse reeglid ei kehti.

49

Toidu e-kaubandus

Kaugmüügil (sidevahendite vahendusel toidu müümine) kehtivad kõik toidualase teabe esitamise nõuded + arvestama peab ka toidugruppidele kehtivate erinõuetega

Tarbija peab saama kogu **nõutud teabe enne ostu sooritamist**, v.a toidu säilimisaeg, külmutamise tähtpäev

- teave peab olema lisatasuta kättesaadav veebilehel (nt e-poes) või muul viisil (nt viide tootja veebilehele)
- kui teatud andmed toidu kohta võivad varieeruda (nt päritolu), siis tuleks see ära märkida

NB! Kättetoimetamise ajal peavad olema kõik kohustuslikud andmed kättesaadavad (sh säilimisaeg, külmutamise tähtpäev) ja need andmed peavad olema täpsed

50

Kasulikud lingid

1. Infomaterjal [Toidualase teabe esitamise põhinõuded](#)
2. [Toidu märgistamise e-käsiraamat](#)
3. [Euroopa Komisjoni toidu märgistamise infosüsteem](#)
4. Põllumajandus- ja Toiduameti juhend „[Toidu müük ja reklaam e-kaubanduses](#)“
5. [Toidu märgistuse loetavuse ja teksti paigutuse hea tava](#)

Kontaktandmed:

+372 5687 2296

hellika.kallaste@agri.ee